ΠΑΝΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών
Σχολή Πολιτικών Επιστημών
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Οι απόψεις των φοιτητών/τριών για τα προσφερόμενα μαθήματα

Ανάλυση ερωτηματολογίων

ΑΘΗΝΑ, ΙΟΥΝΙΟΣ 2020

Ι. Εισαγωγή

Το παρόν κείμενο συγκεντρώνει την ανάλυση των απαντήσεων των φοιτητών και των φοιτητριών του Τμήματος που συμφώνησαν να συμπληρώσουν το ερωτηματολόγιο που τους δόθηκε κατά τη διάρκεια των μαθημάτων κατά το ακαδημαϊκό έτος 2018-2019. Συνολικά συμπληρώθηκαν 499 ερωτηματολόγια που αφορούσαν 20 μαθήματα και η κατανομή των ερωτηματολογίων ανά μάθημα φαίνεται στο Σχήμα 1.

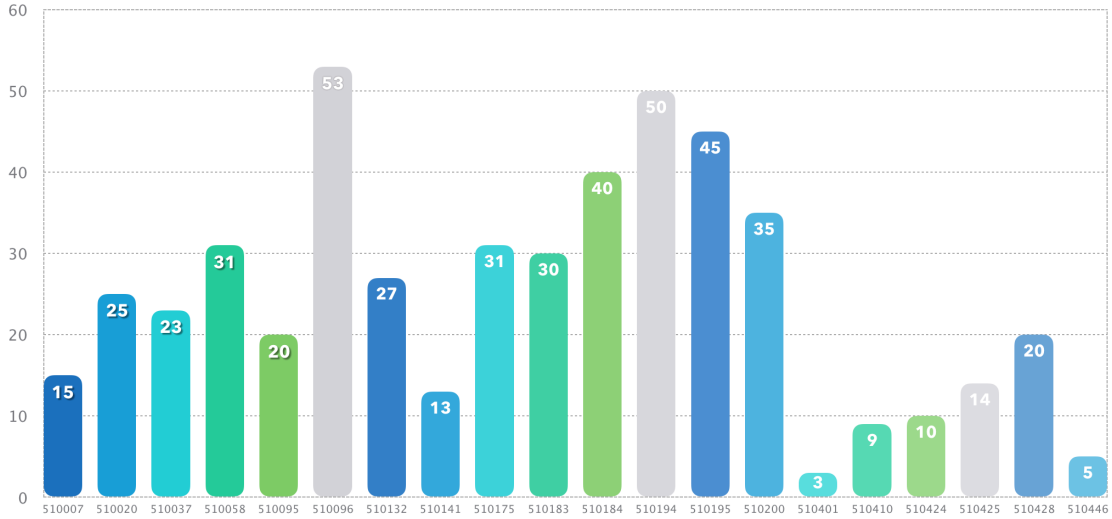

Σχήμα 1. Συμπληρωμένα ερωτηματολόγια ανά μάθημα

Τα διαθέσιμα δεδομένα αναλύθηκαν και παρουσιάζονται γραφικά με σκοπό την παρουσίαση των απόψεων των φοιτητών/τριών και την άντληση σημαντικής πληροφορίας αναφορικά με την αξιολόγηση των προσφερόμενων μαθημάτων. Ο Πίνακα 1 παρουσιάζει τις ερωτήσεις που χρησιμοποιήθηκαν στο ερωτηματολόγιο που δόθηκε στους φοιτητές και τις φοιτήτριες του Τμήματος και την κωδικοποίησή τους. Οι ερωτήσεις χωρίζονται σε πέντε διαφορετικές ενότητες: Φοιτητοκεντρική διδασκαλία και μάθηση, Φοιτητές και διδάσκοντες, Αξιολόγηση και εργασίες, Βαθμός δυσκολίας και Μαθησιακά αποτελέσματα.

Πίνακας 1. Ερωτήσεις ερωτηματολογίου

Ερωτήσεις	Περιεχόμενο ερώτησης	Δυνατές απαντήσεις (κωδικοποίηση)				
Φοιτητοκεντρική διδασκαλία και μάθηση						
Ερώτηση 1	Το υλικό που χρησιμοποιήθηκε για το μάθημα με βοήθησε στην κατανόησή του.	1	2	3	4	5
		Διαφωνώ	Μάλλον διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Μάλλον Συμφωνώ	Συμφωνώ
Ερώτηση 2	Στο μάθημα αυτό, αναρωτήθηκα τι μαθαίνω και πώς μπορώ να βελτιωθώ.	1	2	3	4	5
		Διαφωνώ	Μάλλον διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Μάλλον Συμφωνώ	Συμφωνώ
Ερώτηση 3	Η ροή των πληροφοριών	1	2	3	4	5
		Διαφωνώ	Μάλλον	Ούτε	Μάλλον	Συμφωνώ

	δεν ήταν αποσπασματική αλλά είχε εξελικτική πορεία.		διαφωνώ	συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ	
Ερώτηση 4	Χρησιμοποιήθηκαν διαφορετικές μορφές διδασκαλίας οι οποίες αλληλοσυμπληρώθηκαν.	1 Διαφωνώ	2 Μάλλον διαφωνώ	3 Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	4 Μάλλον Συμφωνώ	5 Συμφωνώ
Ερώτηση 5	Δόθηκε πλήθος παραδειγμάτων και επεξηγήσεων για την καλύτερη κατανόηση της ύλης.	1 Διαφωνώ	2 Μάλλον διαφωνώ	3 Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	4 Μάλλον Συμφωνώ	5 Συμφωνώ
Ερώτηση 6	Από τη διδασκαλία του μαθήματος έμαθα να αναζητώ τρόπους τεκμηρίωσης διαφορετικών απόψεων.	1 Διαφωνώ	2 Μάλλον διαφωνώ	3 Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	4 Μάλλον Συμφωνώ	5 Συμφωνώ
Ερώτηση 7	Οι βιβλιογραφικές πηγές που δόθηκαν από τους διδάσκοντες με βοήθησαν στην καλύτερη κατανόηση του μαθήματος.	1 Διαφωνώ	2 Μάλλον διαφωνώ	3 Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	4 Μάλλον Συμφωνώ	5 Συμφωνώ
Ερώτηση 8	Αξιοποιήθηκαν τεχνολογίες πληροφορικής (ΤΠΕ) για τη διδασκαλία της ύλης και την πρακτική εφαρμογή.	1 Διαφωνώ	2 Μάλλον διαφωνώ	3 Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	4 Μάλλον Συμφωνώ	5 Συμφωνώ
Φοιτητές και διδάσκοντες						
Ερώτηση 9	Τα περισσότερα από όσα έμαθα στο μάθημα αυτό ήταν πραγματικά ενδιαφέροντα.	1 Διαφωνώ	2 Μάλλον διαφωνώ	3 Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	4 Μάλλον Συμφωνώ	5 Συμφωνώ
Ερώτηση 10	Οι διδάσκοντες επιχείρησαν να μοιραστούν μαζί μας τον ενθουσιασμό τους σχετικά με το αντικείμενο.	1 Διαφωνώ	2 Μάλλον διαφωνώ	3 Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	4 Μάλλον Συμφωνώ	5 Συμφωνώ
Ερώτηση 11	Η συμμετοχή μου σε ομάδες με βοήθησε στην κατανόηση του μαθήματος.	1 Διαφωνώ	2 Μάλλον διαφωνώ	3 Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	4 Μάλλον Συμφωνώ	5 Συμφωνώ
Ερώτηση 12	Οι διδάσκοντες εξήγησαν με υπομονή	1 Διαφωνώ	2 Μάλλον διαφωνώ	3 Ούτε συμφωνώ	4 Μάλλον Συμφωνώ	5 Συμφωνώ

	σημεία τα οποία ήταν δυσνόητα.			ούτε διαφωνώ		
Ερώτηση 13	Απόλαυσα τη συμμετοχή μου σε αυτό το μάθημα.	1 Διαφωνώ	2 Μάλλον διαφωνώ	3 Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	4 Μάλλον Συμφωνώ	5 Συμφωνώ
Ερώτηση 14	Οι απόψεις των φοιτητών εισακούστηκαν από τους διδάσκοντες στο μάθημα αυτό.	1 Διαφωνώ	2 Μάλλον διαφωνώ	3 Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	4 Μάλλον Συμφωνώ	5 Συμφωνώ
Ερώτηση 15	Οι διδάσκοντες μας βοήθησαν να αντιληφθούμε τη συλλογιστική και τον τρόπο εξαγωγής συμπερασμάτων.	1 Διαφωνώ	2 Μάλλον διαφωνώ	3 Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	4 Μάλλον Συμφωνώ	5 Συμφωνώ
Αξιολόγηση και εργασίες (Ερ. 18-21 εφόσον υπάρχουν)						
Ερώτηση 16	Η κριτική σκέψη επί της ύλης του μαθήματος ήταν απαραίτητη για την επίτευξη υψηλής βαθμολογίας.	1 Διαφωνώ	2 Μάλλον διαφωνώ	3 Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	4 Μάλλον Συμφωνώ	5 Συμφωνώ
Ερώτηση 17	Η σύνδεση της αξιολόγησης των επιδόσεων μου με τα αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα ήταν ικανοποιητική.	1 Διαφωνώ	2 Μάλλον διαφωνώ	3 Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	4 Μάλλον Συμφωνώ	5 Συμφωνώ
Ερώτηση 18	Οι ανατιθέμενες εργασίες στο μάθημα αυτό περιγράφηκαν με σαφήνεια από τους διδάσκοντες.	1 Διαφωνώ	2 Μάλλον διαφωνώ	3 Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	4 Μάλλον Συμφωνώ	5 Συμφωνώ
Ερώτηση 19	Οι διδάσκοντες μου παρείχαν την απαραίτητη υποστήριξη προκειμένου να ολοκληρώσω τις εργασίες στο μάθημα αυτό.	1 Διαφωνώ	2 Μάλλον διαφωνώ	3 Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	4 Μάλλον Συμφωνώ	5 Συμφωνώ
Ερώτηση 20	Οι παρατηρήσεις των διδασκόντων που έλαβα για τις εργασίες μου με βοήθησαν στη βελτίωση του τρόπου μάθησης και	1 Διαφωνώ	2 Μάλλον διαφωνώ	3 Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	4 Μάλλον Συμφωνώ	5 Συμφωνώ

	μελέτης.	
Ερώτηση 21	Οι εργασίες με βοήθησαν στην εφαρμογή των υφιστάμενων γνώσεών μου.	1 Διαφωνώ; 2 Μάλλον διαφωνώ; 3 Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ; 4 Μάλλον Συμφωνώ; 5 Συμφωνώ
Βαθμός δυσκολίας		
Ερώτηση 22	Ο βαθμός δυσκολίας του μαθήματος σε σχέση με τις προαπαιτούμενες γνώσεις.	1 Πολύ εύκολο; 2 Αρκετά εύκολο; 3 Ούτε εύκολο ούτε δύσκολο; 4 Αρκετά δύσκολο; 5 Πολύ δύσκολο
Ερώτηση 23	Ο βαθμός δυσκολίας του μαθήματος σε σχέση με τον ρυθμό εισαγωγής της νέας γνώσης και τις έννοιες που κλήθηκα να διαχειριστώ.	1 Πολύ εύκολο; 2 Αρκετά εύκολο; 3 Ούτε εύκολο ούτε δύσκολο; 4 Αρκετά δύσκολο; 5 Πολύ δύσκολο
Ερώτηση 24	Ο βαθμός δυσκολίας του μαθήματος σε σχέση με το φόρτο (ποσότητα) εργασίας.	1 Πολύ εύκολο; 2 Αρκετά εύκολο; 3 Ούτε εύκολο ούτε δύσκολο; 4 Αρκετά δύσκολο; 5 Πολύ δύσκολο
Ερώτηση 25	Ο βαθμός δυσκολίας του μαθήματος σε σχέση με την προσωπική αναζήτηση πληροφοριών.	1 Πολύ εύκολο; 2 Αρκετά εύκολο; 3 Ούτε εύκολο ούτε δύσκολο; 4 Αρκετά δύσκολο; 5 Πολύ δύσκολο
Μαθησιακά αποτελέσματα		
Ερώτηση 26	Ωφεληθήκατε από το μάθημα ως προς τη γνώση και κατανόηση του αντικειμένου.	1 Πολύ λίγο; 2 Λίγο; 3 Ούτε πολύ ούτε λίγο; 4 Αρκετά; 5 Πολύ
Ερώτηση 27	Ωφεληθήκατε από το μάθημα ως προς την ικανότητα επίλυσης προβλημάτων.	1 Πολύ λίγο; 2 Λίγο; 3 Ούτε πολύ ούτε λίγο; 4 Αρκετά; 5 Πολύ
Ερώτηση 28	Ωφεληθήκατε από το μάθημα ως προς τις ειδικές δεξιότητες ή τεχνικές.	1 Πολύ λίγο; 2 Λίγο; 3 Ούτε πολύ ούτε λίγο; 4 Αρκετά; 5 Πολύ
Ερώτηση 29	Ωφεληθήκατε από το μάθημα ως προς την ικανότητα συνεργασίας.	1 Πολύ λίγο; 2 Λίγο; 3 Ούτε πολύ ούτε λίγο; 4 Αρκετά; 5 Πολύ
Ερώτηση 30	Ωφεληθήκατε από το μάθημα ως προς την	1 Πολύ λίγο; 2 Λίγο; 3 Ούτε πολύ; 4 Αρκετά; 5 Πολύ

	προσωπική οργάνωση και υπευθυνότητα για τη μάθηση.			ούτε λίγο		
Ερώτηση 31	Ωφεληθήκατε από το μάθημα ως προς την ικανότητα επικοινώνησης γνώσεων και εννοιών.	1 Πολύ λίγο	2 Λίγο	3 Ούτε πολύ ούτε λίγο	4 Αρκετά	5 Πολύ
Ερώτηση 32	Ωφεληθήκατε από το μάθημα ως προς την ικανότητα ενοπισμού πληροφοριών σχετικών με το αντικείμενο.	1 Πολύ λίγο	2 Λίγο	3 Ούτε πολύ ούτε λίγο	4 Αρκετά	5 Πολύ

II. Παρουσίαση αποτελεσμάτων

Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζονται τα αποτελέσματα των απαντήσεων των φοιτητών/τριών και γίνεται ένας σύντομος σχολιασμός για όλες τις ερωτήσεις του ερωτηματολογίου.

II.Α Φοιτητοκεντρική διδασκαλία και μάθηση

Το Γράφημα 1 παρουσιάζει τα αποτελέσματα που σχετίζονται με την πρώτη ερώτηση. Παρατηρούμε ότι η συντριπτική πλειοψηφία των φοιτητών/τριών, περίπου 70% συμφωνεί ότι το υλικό που χρησιμοποιήθηκε για το μάθημα βοήθησε για την κατανόησή του, ενώ ελάχιστοι (0,8%) είναι αυτοί/ές που διαφωνούν. Επιπλέον, πάνω από 90% μάλλον συμφωνεί ή συμφωνεί με αυτήν την πρόταση.

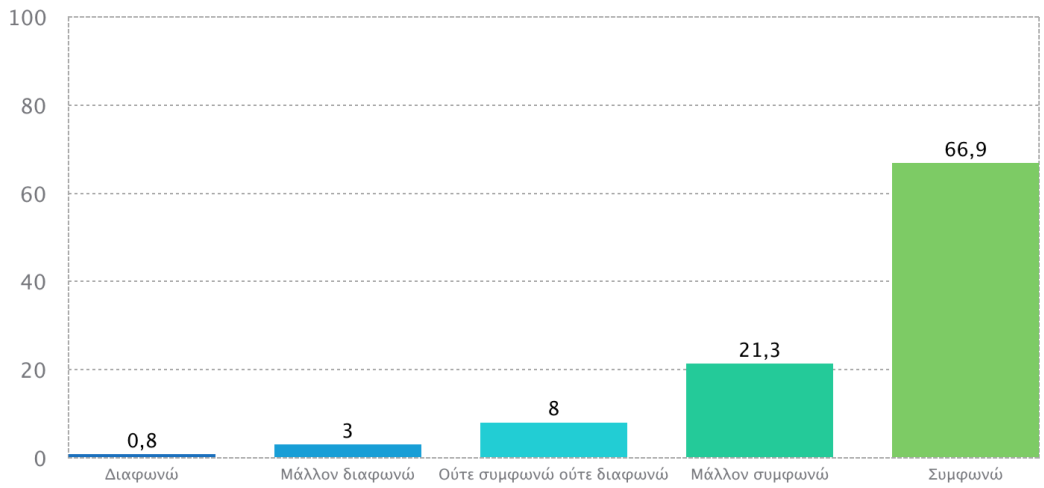

Γράφημα 1. Απαντήσεις στην Ερώτηση 1: Το υλικό που χρησιμοποιήθηκε για το μάθημα με βοήθησε στην κατανόησή του.

Σχετικά με δεύτερη ερώτηση (Γράφημα 2) φαίνεται ότι οι φοιτητές και οι φοιτήτριες του Τμήματος συμφωνούν ή μάλλον συμφωνούν (περίπου 86%) και υποστηρίζουν ότι σκέφτηκαν τις ενέργειές τους για την βελτίωσή τους στα μαθήματα.

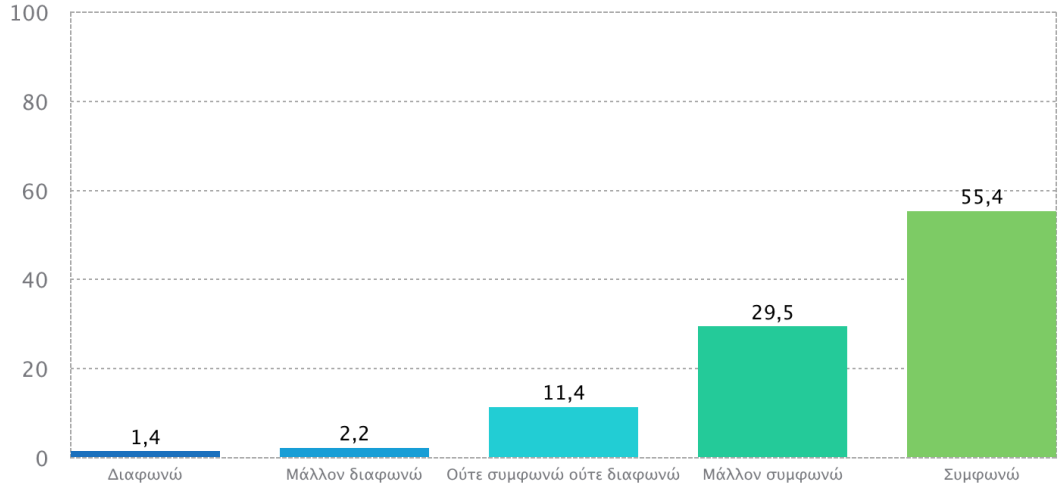

Γράφημα 2. Απαντήσεις στην Ερώτηση 2: Στο μάθημα αυτό, αναρωτήθηκα τι μαθαίνω και πώς μπορώ να βελτιωθώ.

Το επόμενο διάγραμμα (Γράφημα 3) παρουσιάζει τις απαντήσεις στην τρίτη ερώτηση. Ελάχιστοι/ες είναι εκείνοι/ες που διαφωνούν ή μάλλον διαφωνούν με την πρόταση, ενώ σχεδόν 87% συμφωνεί ή μάλλον συμφωνεί ότι η ροή των πληροφοριών δεν ήταν αποσπασματική αλλά είχε εξελικτική πορεία.

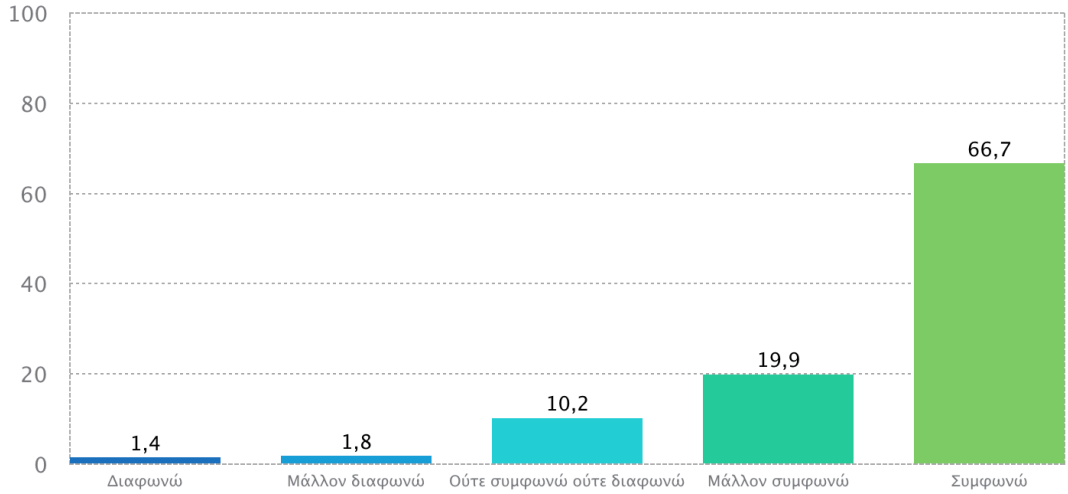

Γράφημα 3. Απαντήσεις στην Ερώτηση 3: Η ροή των πληροφοριών δεν ήταν αποσπασματική αλλά είχε εξελικτική πορεία.

Στο Γράφημα 4 έχουμε τα αποτελέσματα για την επόμενη ερώτηση. Στην ερώτηση αυτή οι περισσότεροι/ες (σχεδόν 30%) συμφωνούν με το ότι χρησιμοποιήθηκαν διαφορετικές μορφές διδασκαλίας που αλληλοσυμπληρώθηκαν, ενώ είναι μεγαλύτερο το ποσοστό εκείνων που συμφωνούν ή μάλλον συμφωνούν (44,6%) από εκείνων που διαφωνούν ή μάλλον διαφωνούν (33,7%). Η μεγαλύτερη μεταβλητότητα στις απαντήσεις των

φοιτητών/τριών οφείλεται ενδεχομένως στη διαφορετική φύση των μαθημάτων (που εξετάζονται εδώ ως σύνολο).

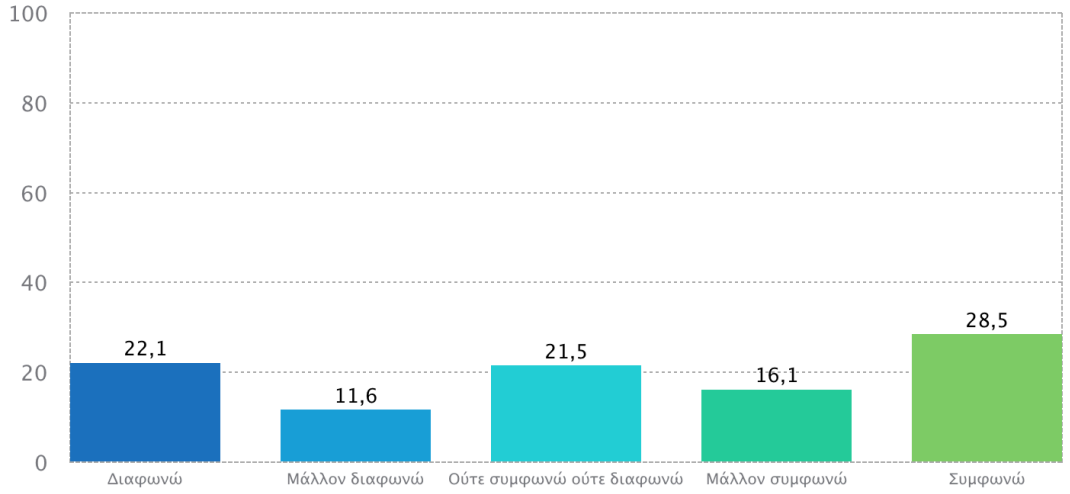

Γράφημα 4. Απαντήσεις στην Ερώτηση 4: Χρησιμοποιήθηκαν διαφορετικές μορφές διδασκαλίας οι οποίες αλληλοσυμπληρώθηκαν.

Η επόμενη ερώτηση αφορά την ύπαρξη ή μη πλήθους παραδειγμάτων και επεξηγήσεων για την καλύτερη κατανόηση της ύλης των μαθημάτων. Παρατηρούμε ότι (Γράφημα 5) υπάρχει συμφωνία απόψεων με πάνω από 90% των φοιτητών/τριών να συμφωνούν (73,9%) ή μάλλον να συμφωνούν (17%) ότι δόθηκε πλήθος παραδειγμάτων και επεξηγήσεων για την καλύτερη κατανόηση της ύλης.

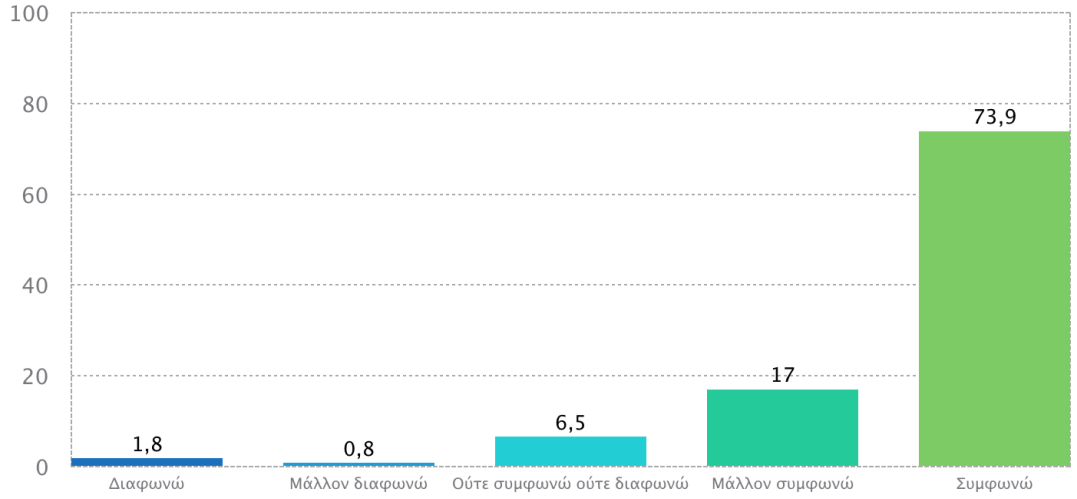

Γράφημα 5. Απαντήσεις στην Ερώτηση 5: Δόθηκε πλήθος παραδειγμάτων και επεξηγήσεων για την καλύτερη κατανόηση της ύλης.

Στη συνέχεια (Γράφημα 6) βλέπουμε τις απαντήσεις στην έκτη ερώτηση. Είναι φανερό ότι ελάχιστοι είναι αυτοί/ές που διαφωνούν ή μάλλον διαφωνούν (λιγότερο από 4%) με το ότι από τη διδασκαλία των μαθημάτων έμαθαν να αναζητούν τρόπους τεκμηρίωσης διαφορετικών απόψεων.

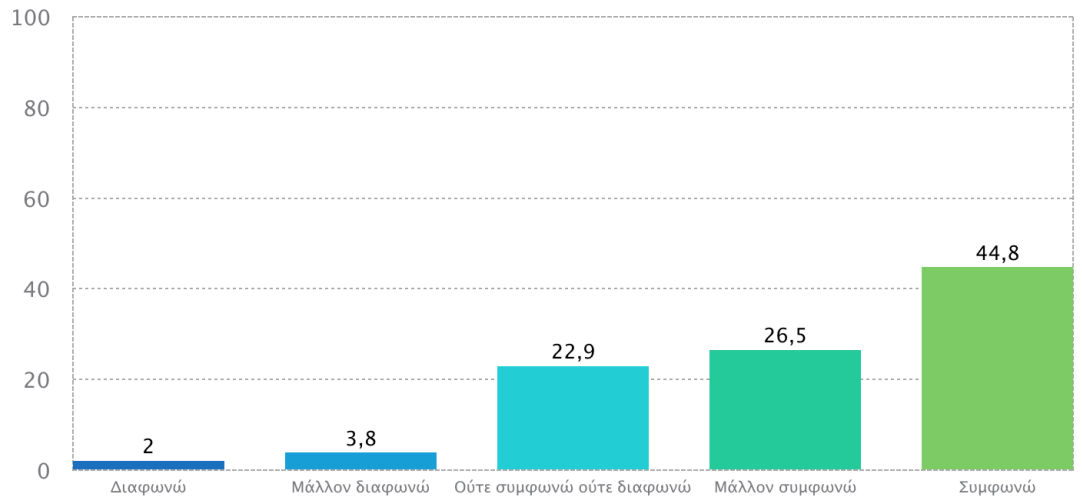

Γράφημα 6. Απαντήσεις στην Ερώτηση 6: Από τη διδασκαλία του μαθήματος έμαθα να αναζητώ τρόπους τεκμηρίωσης διαφορετικών απόψεων.

Προχωρόντας στην επόμενη ερώτηση βλέπουμε ότι (Γράφημα 7) αυτοί/ές που διαφωνούν ή μάλλον διαφωνούν με το ότι οι βιβλιογραφικές πηγές που δόθηκαν από τους διδάσκοντες βοήθησαν για την καλύτερη κατανόηση των μαθημάτων είναι συντριπτικά λιγότεροι (περίπου 10%), ενώ πάνω από 66% συμφωνεί ή μάλλον συμφωνεί με την πρόταση.

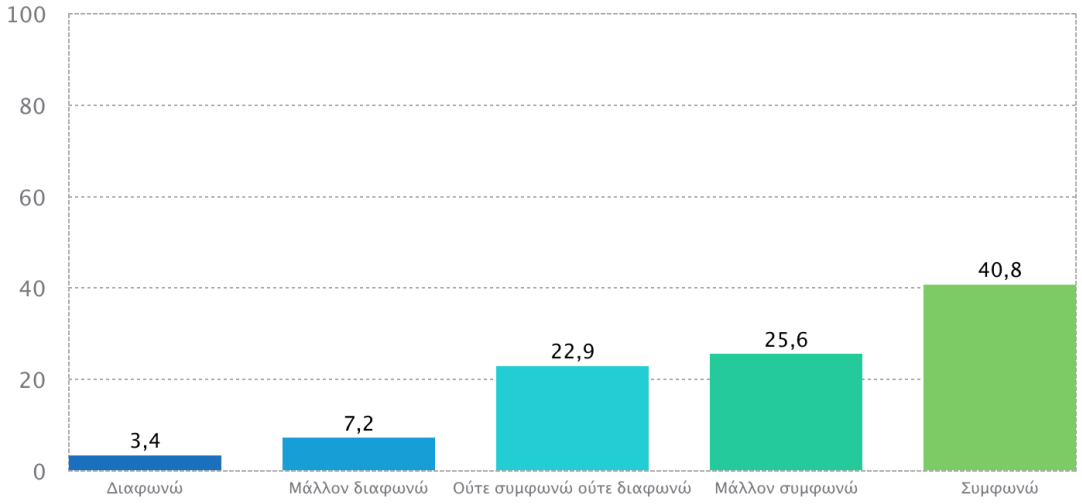

Γράφημα 7. Απαντήσεις στην Ερώτηση 7: Οι βιβλιογραφικές πηγές που δόθηκαν από τους διδάσκοντες με βοήθησαν στην καλύτερη κατανόηση του μαθήματος.

Ο τρόπος που απαντήθηκε η Ερώτηση 8 παρουσιάζεται στο Γράφημα 8. Περίπου 30% των ατόμων φαίνεται να διαφωνεί ή μάλλον να διαφωνεί ότι αξιοποιήθηκαν τεχνολογίες πληροφορικής για τη διδασκαλία της ύλης και την πρακτική εφαρμογή των μαθημάτων, ενώ 43,5% συμφωνούν.

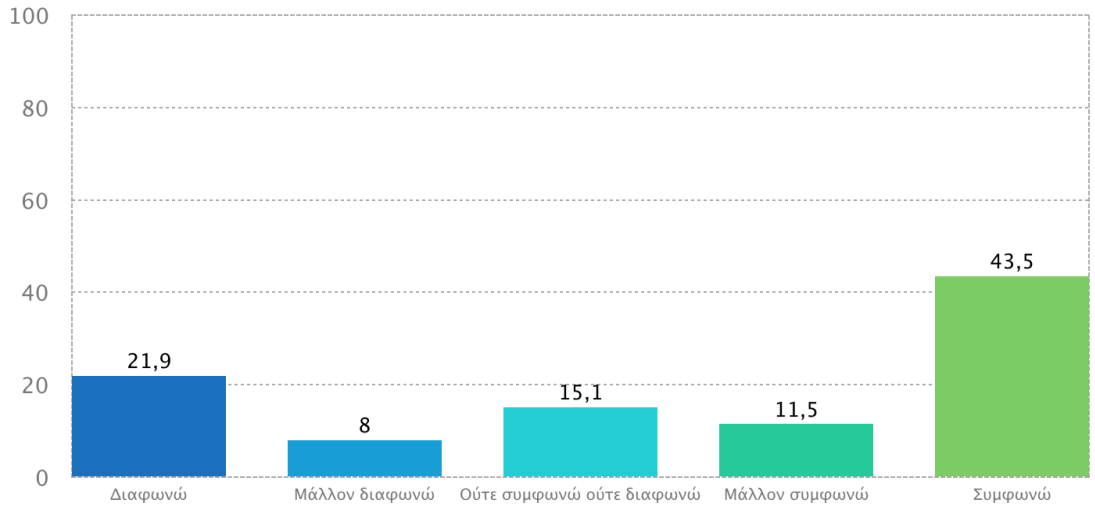

Γράφημα 8. Απαντήσεις στην Ερώτηση 8: Αξιοποιήθηκαν τεχνολογίες πληροφορικής (ΤΠΕ) για τη διδασκαλία της ύλης και την πρακτική εφαρμογή.

ΙΙ.Β. Φοιτητές και διδάσκοντες

Σαφής είναι η συμφωνία των φοιτητών/τριών σχετικά με το αν βρήκαν ενδιαφέρον στα μαθήματα. Παρατηρούμε ότι (Γράφημα 9) σχεδόν 90% συμφωνεί (67,8%) ή μάλλον συμφωνεί (19,7%) με την πρόταση ότι τα περισσότερα από όσα έμαθαν στα μαθήματα ήταν πραγματικά ενδιαφέροντα. Αξιοσημείωτο είναι ότι μόνο περίπου 2,5% διαφωνεί ή μάλλον διαφωνεί με την πρόταση.

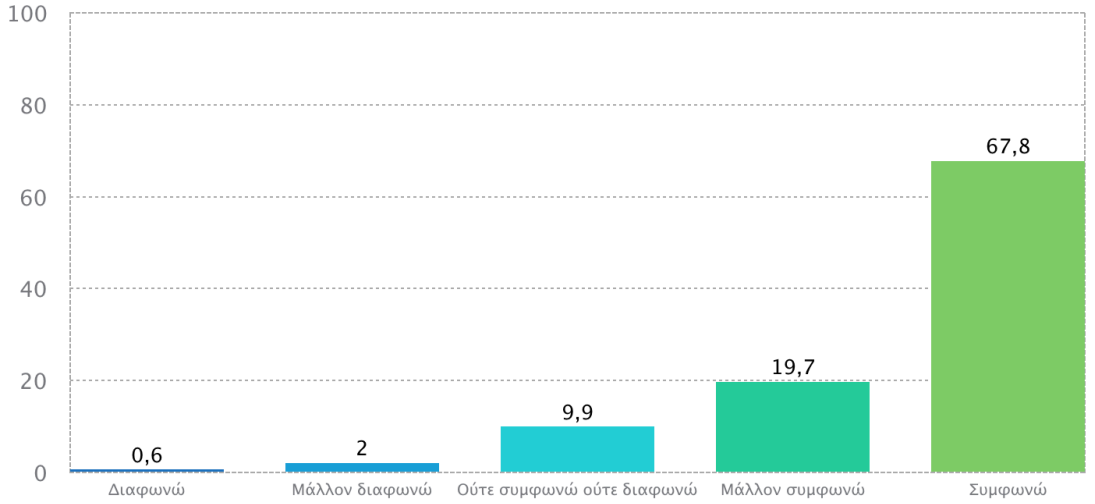

Γράφημα 9. Απαντήσεις στην Ερώτηση 9: Τα περισσότερα από όσα έμαθα στο μάθημα αυτό ήταν πραγματικά ενδιαφέροντα.

Αναφορικά με την ερώτηση 10 παρατηρούμε πάλι τη συμφωνία των φοιτητών με την άποψη ότι οι διδάσκοντες/ουσες επιχείρησαν να μοιραστούν τον ενθουσιασμό τους σχετικά με το αντικείμενο. Η συντριπτική πλειοψηφία συμφωνεί με την άποψη (67,7%), 21% μάλλον συμφωνεί, ενώ μόλις 1% διαφωνεί.

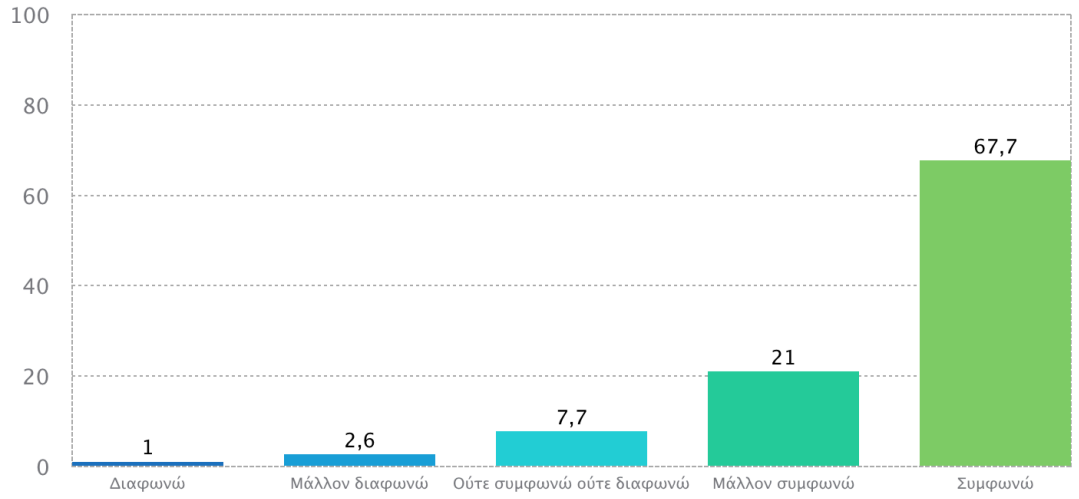

Γράφημα 10. Απαντήσεις στην Ερώτηση 10: Οι διδάσκοντες/ουσες επιχείρησαν να μοιραστούν τον ενθουσιασμό τους σχετικά με το αντικείμενο.

Αναφορικά με τη συμμετοχή των φοιτητών/τριών σε ομάδες που βοήθησε στην κατανόηση του μαθήματος (Γράφημα 11) φαίνεται ότι οι περισσότεροι/ες ούτε συμφωνούν ούτε διαφωνούν (32%) με μία ομοιομορφία στα δύο άκρα. Αυτό πιθανόν οφείλεται στη διαφορετική φύση των μαθημάτων που εξετάζονται εδώ συνολικά.

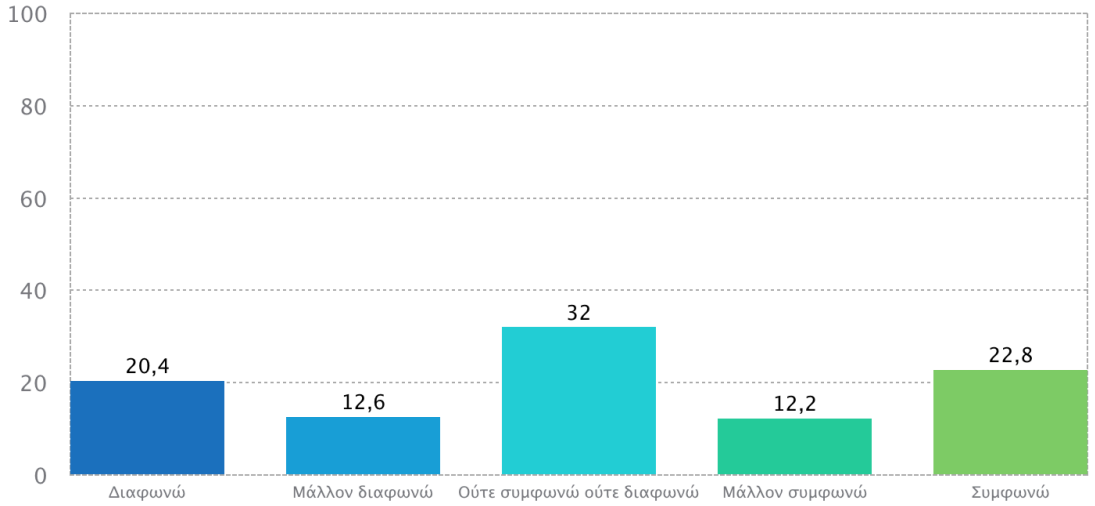

Γράφημα 11. Απαντήσεις στην Ερώτηση 11: Η συμμετοχή μου σε ομάδες με βοήθησε στην κατανόηση του μαθήματος.

Συνεχίζοντας την ανάλυση των απαντήσεων βλέπουμε ότι (Γράφημα 12) μόλις 3% είναι το ποσοστό των φοιτητών/τριών που διαφωνούν ή μάλλον διαφωνούν με το ότι οι διδάσκοντες εξήγησαν με υπομονή σημεία τα οποία ήταν δυσνόητα ενώ η συντριπτική πλειοψηφία (73,6%) πιστεύει ότι αυτό είναι αληθές.

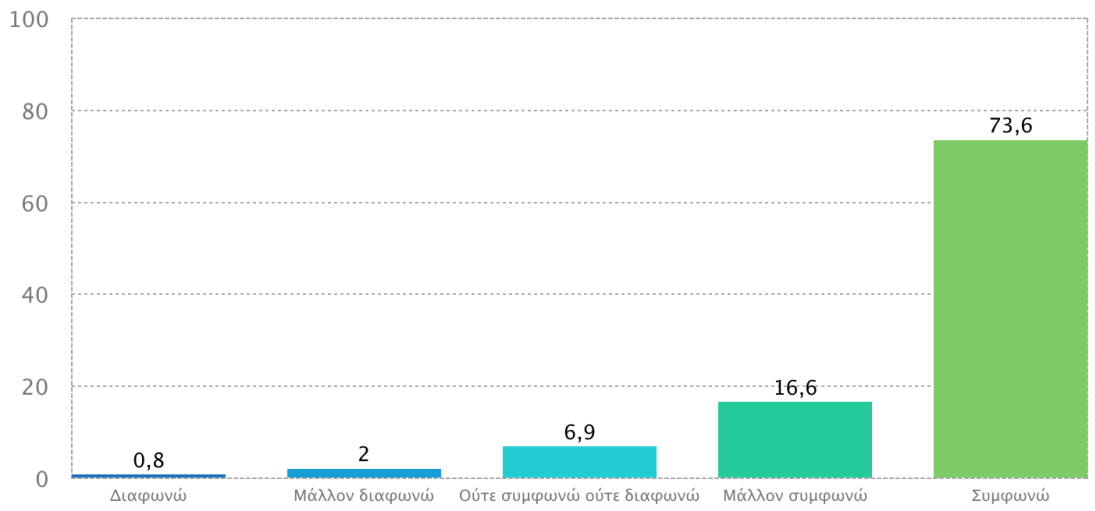

Γράφημα 12. Απαντήσεις στην Ερώτηση 12: Οι διδάσκοντες εξήγησαν με υπομονή σημεία τα οποία ήταν δυσνόητα.

Όσον αφορά στην ικανοποίηση από τη συμμετοχή στο μάθημα οι ερωτώμενοι/ες δηλώνουν πλειοψηφικά ότι απόλαυσαν τη συμμετοχή τους στα μαθήματα (Γράφημα 13), ενώ το ποσοστό των ατόμων που διαφωνούν ή μάλλον διαφωνούν είναι πολύ χαμηλό. Περίπου 76% των ερωτώμενων δηλώνουν ότι μάλλον συμφωνούν ή συμφωνούν με την πρόταση της ερώτησης.

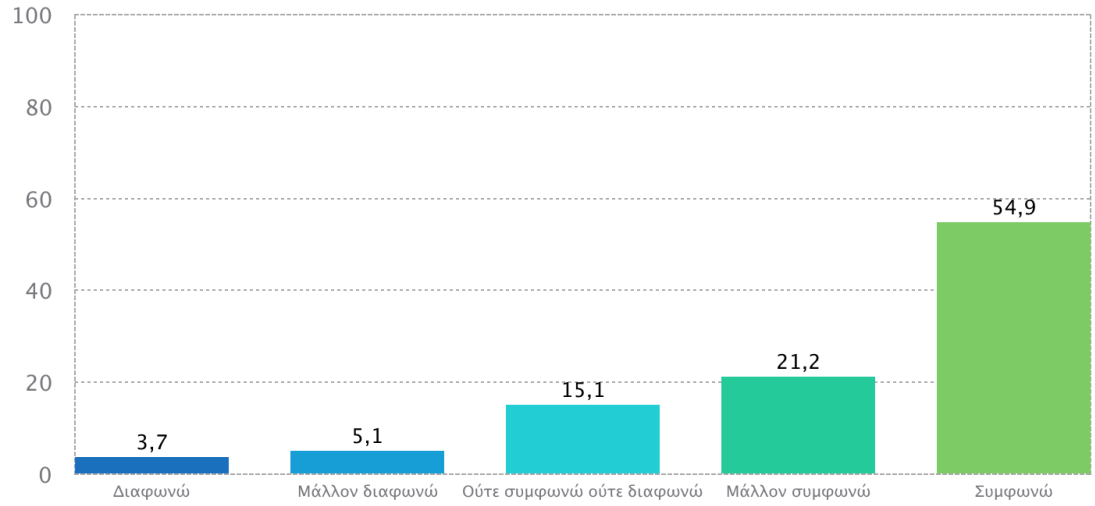

Γράφημα 13. Απαντήσεις στην Ερώτηση 13: Απόλαυσα τη συμμετοχή μου σε αυτό το μάθημα.

Η Ερώτηση 14 αφορά στο αν οι απόψεις των φοιτητών/τριών εισακούστηκαν από τους διδάσκοντες. Σχεδόν 70% των ερωτηθέντων συμφωνούν με αυτήν την πρόταση, ενώ 21,1% μάλλον συμφωνούν. Ελάχιστος είναι ο αριθμός των φοιτητών/τριών που διαφωνεί ή μάλλον διαφωνεί (2,8%).

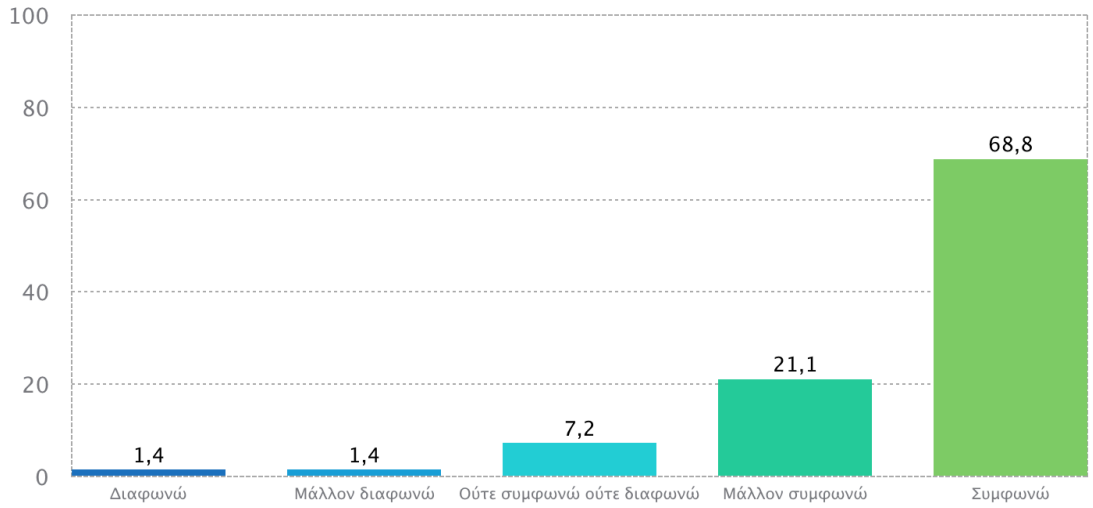

Γράφημα 14. Απαντήσεις στην Ερώτηση 14: Οι απόψεις των φοιτητών εισακούστηκαν από τους διδάσκοντες στο μάθημα αυτό.

Σχετικά με την τελευταία ερώτηση αυτής της ενότητας (Ερώτηση 15) που αφορά στο αν διδάσκοντες βοήθησαν τους φοιτητές και τις φοιτήτριες να αντιληφθούν τη συλλογιστική και τον τρόπο εξαγωγής συμπερασμάτων είναι φανερό (Γράφημα 15) ότι πάνω από 85% των ερωτώμενων συμφωνεί ή μάλλον συμφωνεί με την πρόταση, ενώ μόλις 1,8% διαφωνεί (και 1,8% μάλλον διαφωνεί).

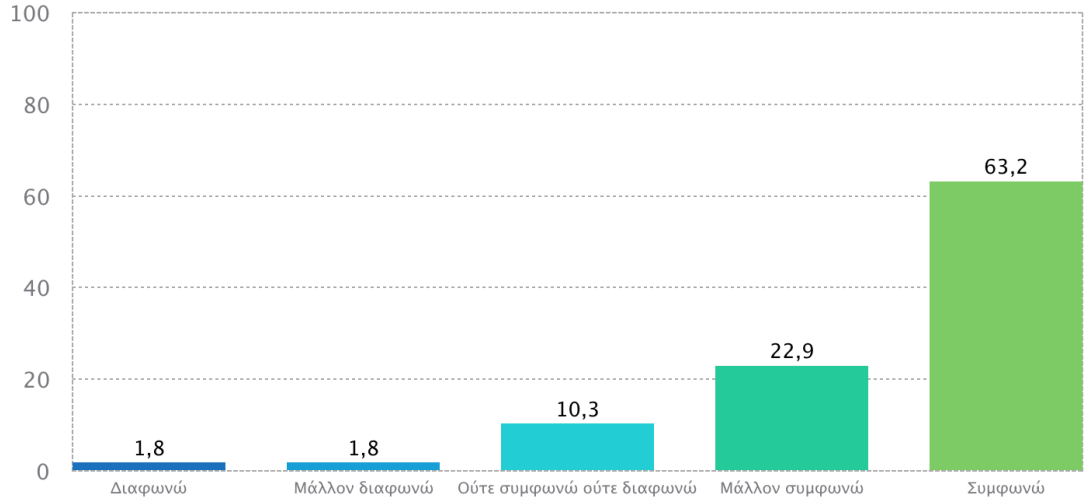

Γράφημα 15. Απαντήσεις στην Ερώτηση 15: Οι διδάσκοντες με βοήθησαν να αντιληφθώ τη συλλογιστική και τον τρόπο εξαγωγής συμπερασμάτων.

ΙΙ.Γ. Αξιολόγηση και εργασίες

Η επόμενη υποενότητα αναφέρεται στην αξιολόγηση και τις εργασίες. Με βάση τις απαντήσεις των φοιτητών/τριών στην πρώτη ερώτηση αυτής της ενότητας (Ερώτηση 16) καταλαβαίνουμε ότι πιστεύουν ότι η κριτική σκέψη επί της ύλης του μαθήματος ήταν απαραίτητη για την επίτευξη υψηλής βαθμολογίας (Γράφημα 16). Μόλις 3% των φιτητών/τριών διαφωνεί ή μάλλον διαφωνεί με την πρόταση αυτή ενώ η συντριπτική

πλειοψηφία θεωρεί ότι η κριτική σκέψη ήταν απαραίτητη για την επίτευξη μιας υψηλής βαθμολογίας.

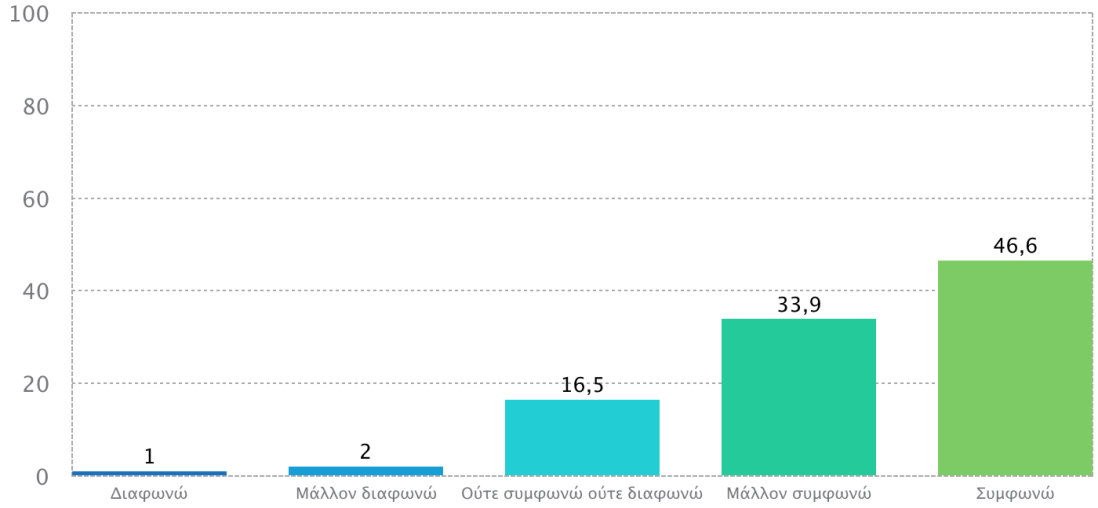

Γράφημα 16. Απαντήσεις στην Ερώτηση 16: Η κριτική σκέψη επί της ύλης του μαθήματος ήταν απαραίτητη για την επίτευξη υψηλής βαθμολογίας.

Συνεχίζοντας, από την ανάλυση της Ερώτησης 17 καταλαβαίνουμε ότι κρίνοντας το αν η σύνδεση της αξιολόγησης των επιδόσεων με τα αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα είναι ικανοποιητική οι φοιτητές/τριες έχουν μια θετική στάση δεδομένου ότι κάτω από 8% είναι οι εκείνοι/ες που διαφωνούν ή μάλλον διαφωνούν με τη δοθείσα πρόταση, ενώ πάνω από 65% συμφωνούν ή μάλλον συμφωνούν.

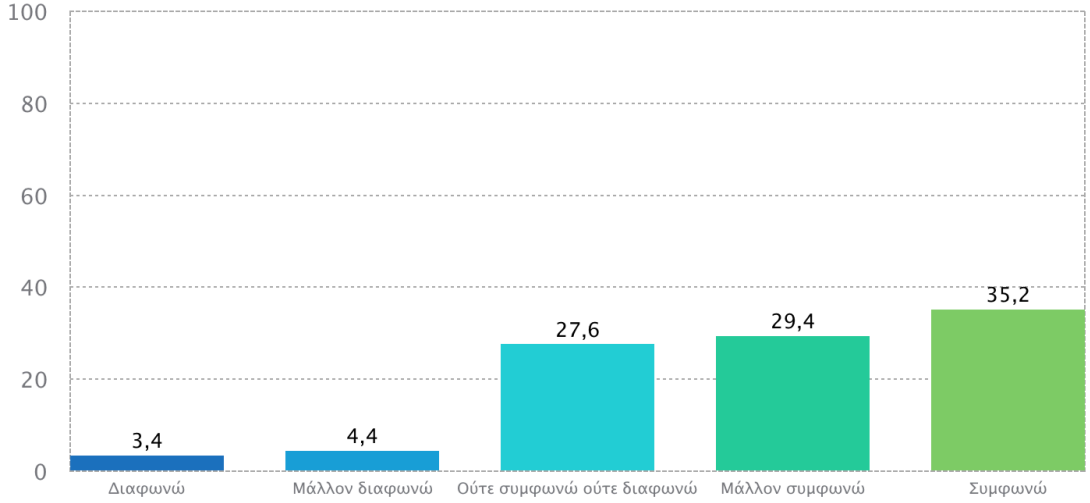

Γράφημα 17. Απαντήσεις στην Ερώτηση 17: Η σύνδεση της αξιολόγησης των επιδόσεων μου με τα αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα ήταν ικανοποιητική.

Σε σχέση με τις εργασίες και τη σαφήνεια με την οποία περιγράφηκαν από τους διδάσκοντες η πλειοψηφία των φοιτητών/τριών συμφωνεί απόλυτα (46,3%), ενώ αρκετά υψηλό είναι το ποσοστό εκείνων που ούτε συμφωνούν ούτε διαφωνούν (28,1%). Σε κάθε περίπτωση το ποσοστό των φοιτητών/τριών που πιστεύει ότι αυτό δεν συνέβη ή μάλλον δεν συνέβη είναι περίπου 10%.

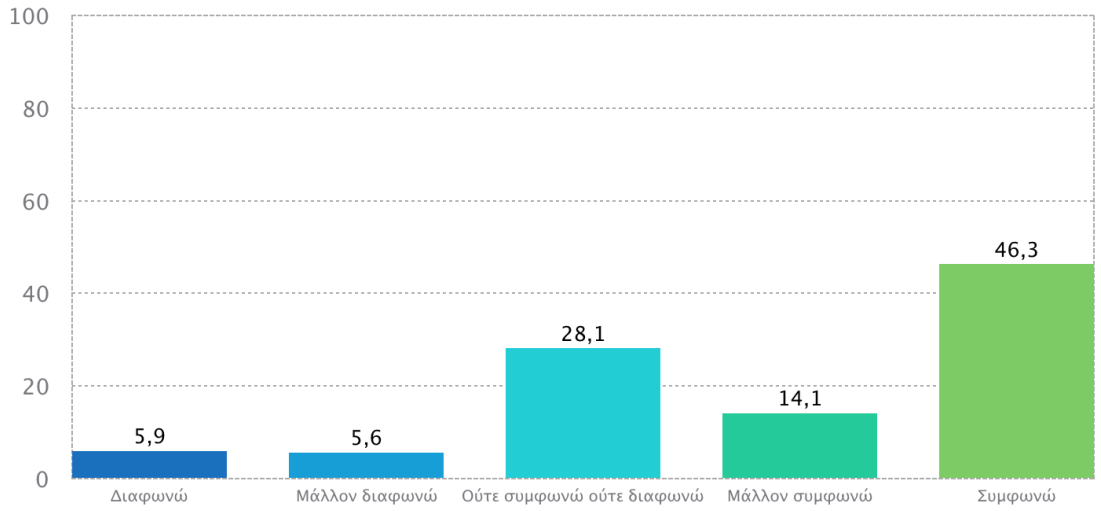

Γράφημα 18. Απαντήσεις στην Ερώτηση 18: Οι ανατιθέμενες εργασίες στο μάθημα αυτό περιγράφηκαν με σαφήνεια από τους διδάσκοντες.

Στην Ερώτηση 19 γίνεται φανερό ότι οι φοιτητές/τριες που ρωτήθηκαν πιστεύουν ότι οι διδάσκοντες παρέχουν την απαραίτητη υποστήριξη προκειμένου να ολοκληρώσουν τις εργασίες τους στα μαθήματα (47,8%). Όπως και στην προηγούμενη ερώτηση αρκετά υψηλό είναι το ποσοστό εκείνων που ούτε συμφωνούν είτε διαφωνούν, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό αυτών που διαφωνούν ή μάλλον διαφωνούν είναι μικρότερο από 10%.

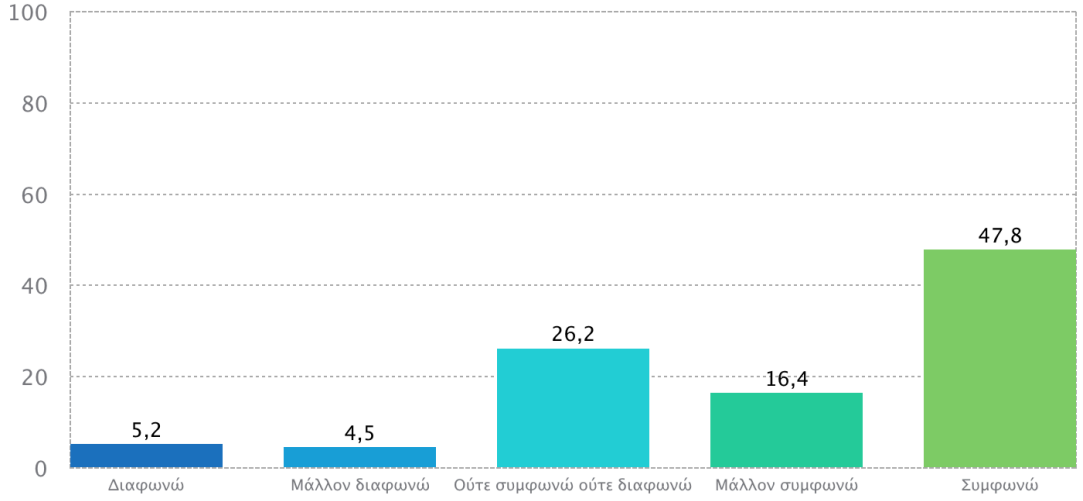

Γράφημα 19. Απαντήσεις στην Ερώτηση 19: Οι διδάσκοντες μου παρείχαν την απαραίτητη υποστήριξη προκειμένου να ολοκληρώσω τις εργασίες στο μάθημα αυτό.

Στη συνέχεια εμφανίζονται (Γράφημα 20) οι απόψεις των φοιτητών/τριών σχετικά με τις παρατηρήσεις των διδασκόντων που έλαβαν για τις εργασίες τους και αν αυτές βοήθησαν στη βελτίωση του τρόπου μάθησης και μελέτης τους. Σχεδόν ίσα είναι τα ποσοστά των φοιτητών/τριών που ούτε συμφωνούν, ούτε διαφωνούν (24%) και μάλλον συμφωνούν (23,6%). Η πλειοψηφία (43,7%) δηλώνει ότι συμφωνεί με την πρόταση και άρα οι παρατηρήσεις που έλαβαν για τις εργασίες τους τούς βοήθησαν να βελτιώσουν τον τρόπο μάθησης και μελέτης τους.

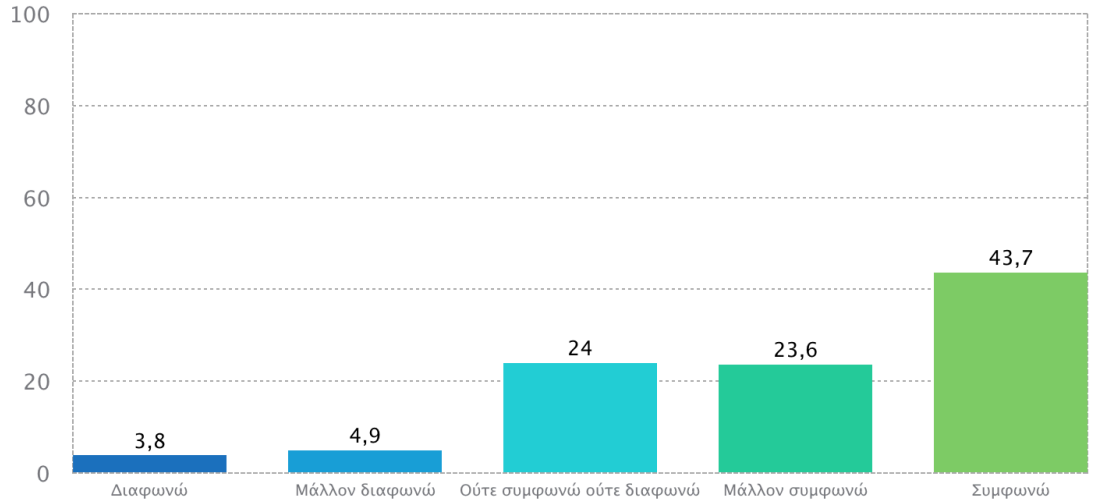

Γράφημα 20. Απαντήσεις στην Ερώτηση 20: Οι παρατηρήσεις των διδασκόντων που έλαβα για τις εργασίες μου με βοήθησαν στη βελτίωση του τρόπου μάθησης και μελέτης.

Η άποψη των φοιτητών/τριών για το αν οι εργασίες τους βοήθησαν στην εφαρμογή υφιστάμενων γνώσεων (Γράφημα 21) καταγράφεται στην επόμενη ερώτηση όπου περίπου 12% διαφωνεί ή μάλλον διαφωνεί, με την ουδέτερη στάση να κατέχει ένα αρκετά σημαντικό ποσοστό ίσο με 28,8%. Σχεδόν 60% των ερωτώμενων όμως συμφωνεί ή μάλλον συμφωνεί ότι οι εργασίες που τους δόθηκαν ήταν πεδίο εφαρμογής και υφιστάμενων γνώσεων.

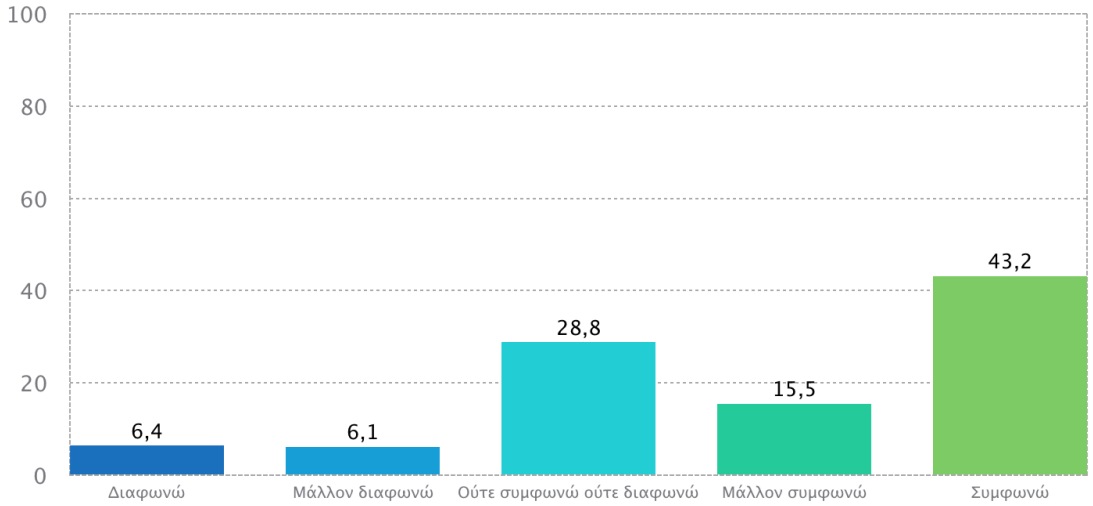

Γράφημα 21. Απαντήσεις στην Ερώτηση 21: Οι εργασίες με βοήθησαν στην εφαρμογή των υφιστάμενων γνώσεών μου.

ΙΙ.Δ. Βαθμός δυσκολίας

Η παρούσα υποενότητα περιέχει ερωτήσεις που σχετίζονται με το επίπεδο δυσκολίας των μαθημάτων. Σε σχέση με τις προαπαιτούμενες γνώσεις (Γράφημα 22) οι περισσότεροι φοιτητές/τριες κρατούν μια ουδέτερη στάση (θεωρούν ότι ούτε είναι εύκολο ούτε δύσκολο), ενώ περίπου 10% θεωρούν ότι είναι πολύ ή αρκετά δύσκολο.

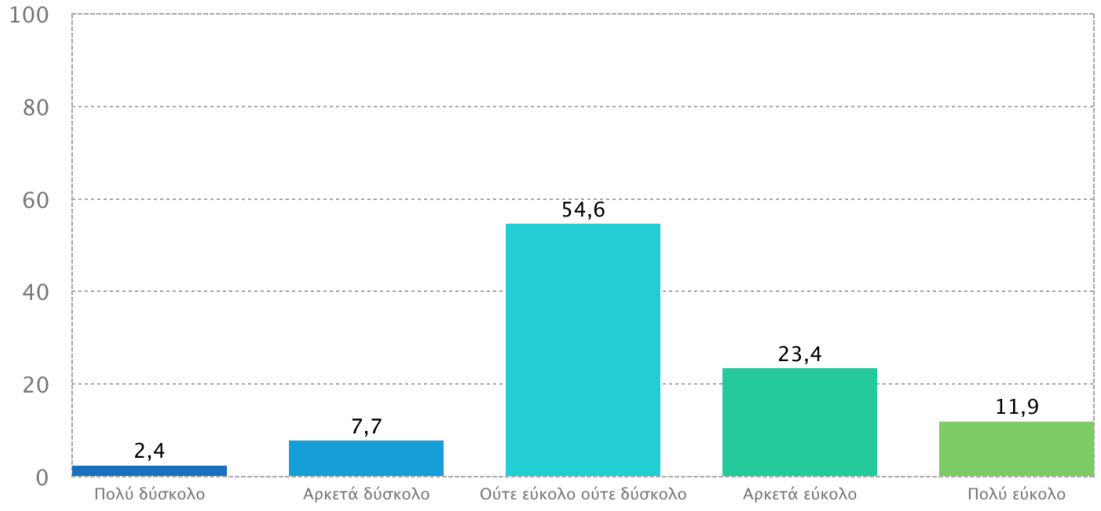

Γράφημα 22. Απαντήσεις στην Ερώτηση 22: Ο βαθμός δυσκολίας του μαθήματος σε σχέση με τις προαπαιτούμενες γνώσεις.

Ο βαθμός δυσκολίας των μαθημάτων σε σχέση με τον ρυθμό εισαγωγής της νέας γνώσης και τις έννοιες που κλήθηκαν οι φοιτητές/τριες να διαχειριστούν αποτυπώνεται στο Γράφημα 23. Η πλειονότητα των φοιτητών/τριών (44,2%) βρίσκουν ότι ως προς τον ρυθμό το μάθημα ήταν ούτε εύκολο ούτε δύσκολο, ενώ ένα ποσοστό ίσο με 43,6% βρίσκει τον ρυθμό αρκετά εύκολο ή πολύ εύκολο. Περίπου 12% των ερωτώμενων πιστεύει ότι ο ρυθμός ήταν πολύ δύσκολος ή αρκετά δύσκολος.

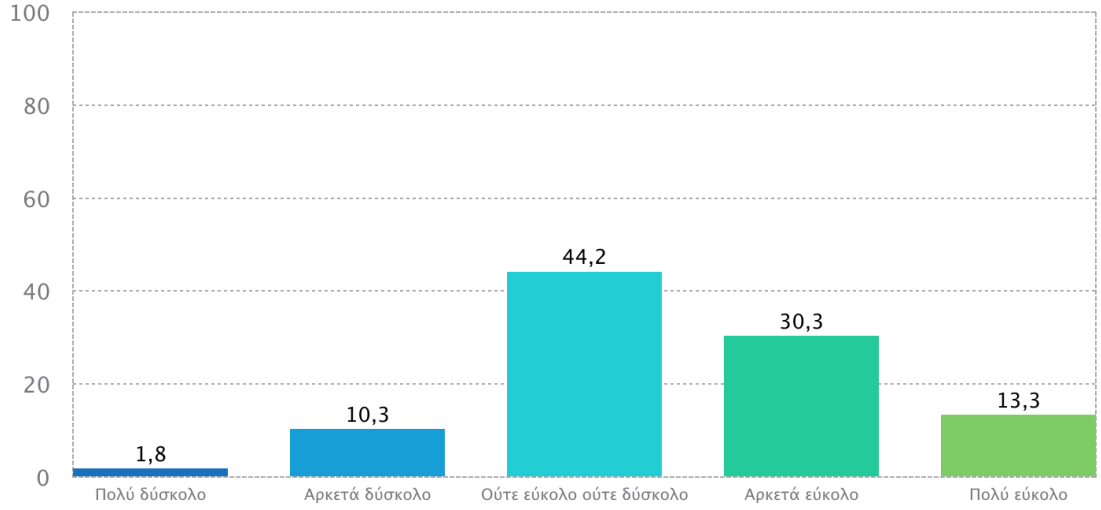

Γράφημα 23. Απαντήσεις στην Ερώτηση 23: Ο βαθμός δυσκολίας του μαθήματος σε σχέση με τον ρυθμό εισαγωγής της νέας γνώσης και τις έννοιες που κλήθηκα να διαχειριστώ.

Στο Γράφημα 24 παρατηρούμε ότι περίπου 12% των φοιτητών/τριών βρίσκουν τα μαθήματα πολύ δύσκολα ή αρκετά δύσκολα σε σχέση με τον φόρτο εργασίας, 45,8% ούτε δύσκολα ούτε ευκολα, ενώ το 26,6% θεωρεί ότι ο βαθμός δυσκολίας ήταν αρκετά εύκολος και 15,5% ότι ήταν εύκολος.

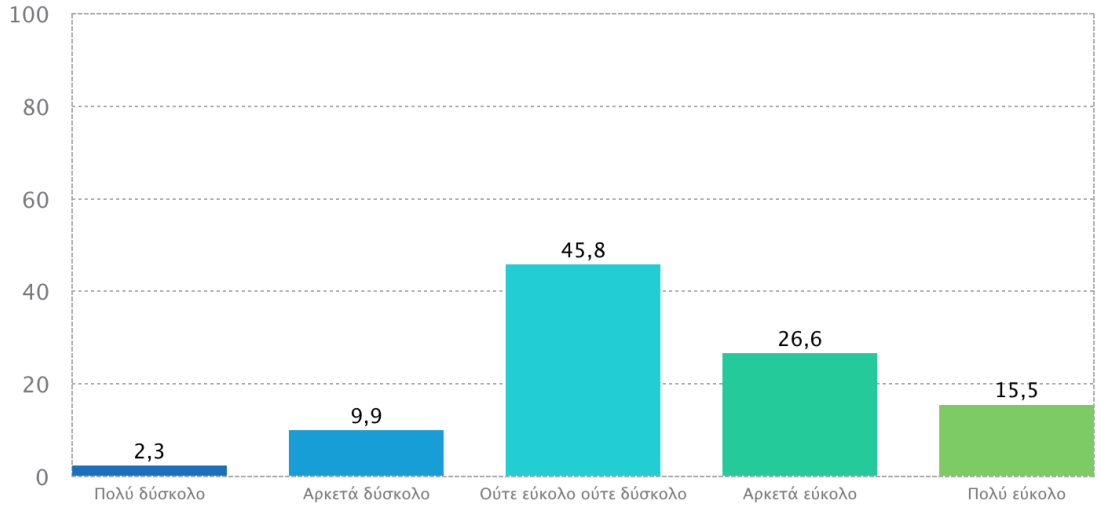

Γράφημα 24. Απαντήσεις στην Ερώτηση 24: Ο βαθμός δυσκολίας του μαθήματος σε σχέση με τον φόρτο (ποσότητα) εργασίας.

Η τελευταία ερώτηση σε αυτήν την ενότητα σχετίζεται με τον βαθμό δυσκολίας του μαθήματος σε σχέση με την προσωπική αναζήτηση πληροφοριών. Παρατηρούμε ότι (Γράφημα 25) περίπου 10% βρίσκει τον βαθμό δυσκολίας σε σχέση με το ζητούμενο πολύ δύσκολο ή αρκετά δύσκολο και η πλειοψηφία βρίσκει τον ρυθμό ούτε εύκολο ούτε δύσκολο (47,4%).

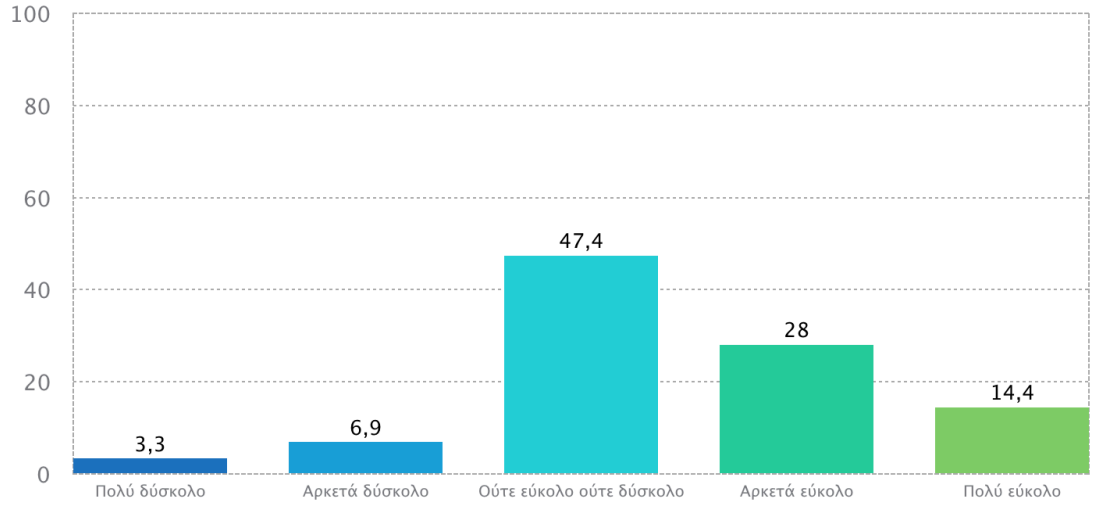

Γράφημα 25. Απαντήσεις στην Ερώτηση 25: Ο βαθμός δυσκολίας του μαθήματος σε σχέση με την προσωπική αναζήτηση πληροφοριών.

ΙΙ.Ε. Μαθησιακά αποτελέσματα

Η υποενότητα αυτή παρουσιάζει τις απόψεις των φοιτητών/τριών σχετικά με τα μαθησιακά αποτελέσματα. Η συντριπτική πλειονότητα πιστεύει (Γράφημα 26) ότι

ωφελήθηκαν αρκετά ή πολύ σε σχέση με τη γνώση και την κατανόηση του αντικειμένου, ενώ ελάχιστοι είναι εκείνοι/ες που δηλώνουν ότι ωφελήθηκαν πολύ λίγο ή λίγο (3,4%).

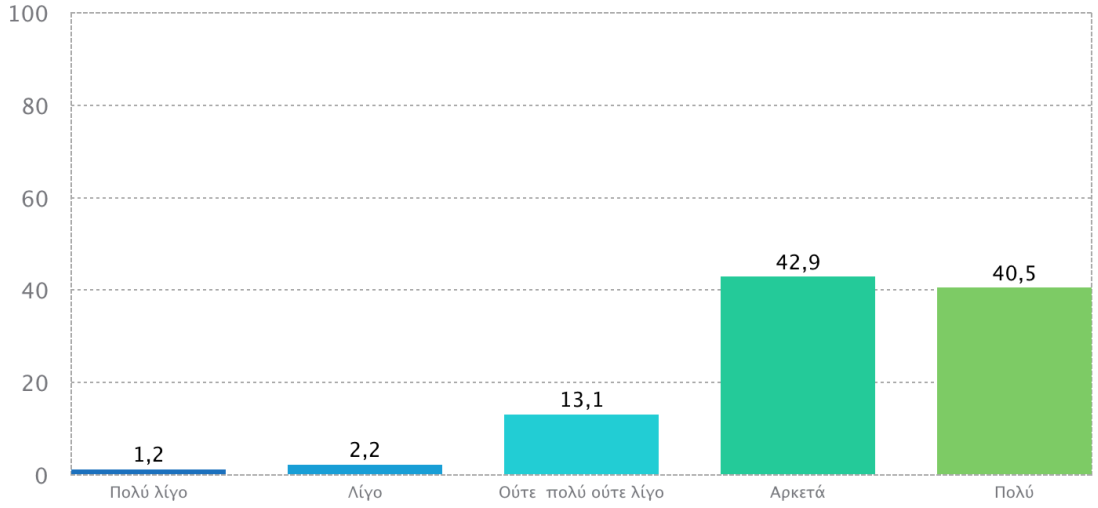

Γράφημα 26. Απαντήσεις στην Ερώτηση 26: Ωφεληθήκατε από το μάθημα ως προς τη γνώση και κατανόηση του αντικειμένου.

Αναφορικά με το όφελος ως προς την ικανότητα επίλυσης προβλημάτων, επικρατέστερη άποψη είναι ότι ωφελήθηκαν αρκετά (44,1%), ενώ επιπλέον 24,7% των φοιτητών/τριών δηλώνει ότι ωφελήθηκε πολύ και περίπου 5% πολύ λίγο ή λίγο.

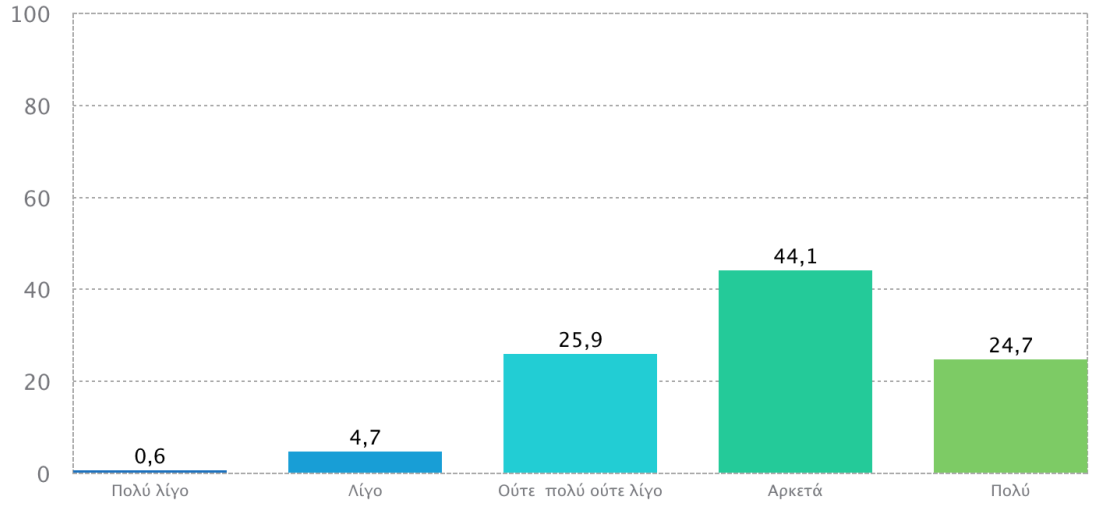

Γράφημα 27. Απαντήσεις στην Ερώτηση 27: Ωφεληθήκατε από το μάθημα ως προς την ικανότητα επίλυσης προβλημάτων.

Οι φοιτητές/τριες επίσης δηλώνουν (Γράφημα 28) κατά πλειονότητα ότι ωφελήθηκαν ούτε πολύ ούτε λίγο σε σχέση με ειδικές δεξιότητες ή τεχνικές, ενώ περίπου 50% πιστεύει ότι ωφελήθηκαν αρκετά ή πολύ σε σχέση με το συγκεκριμένο θέμα.

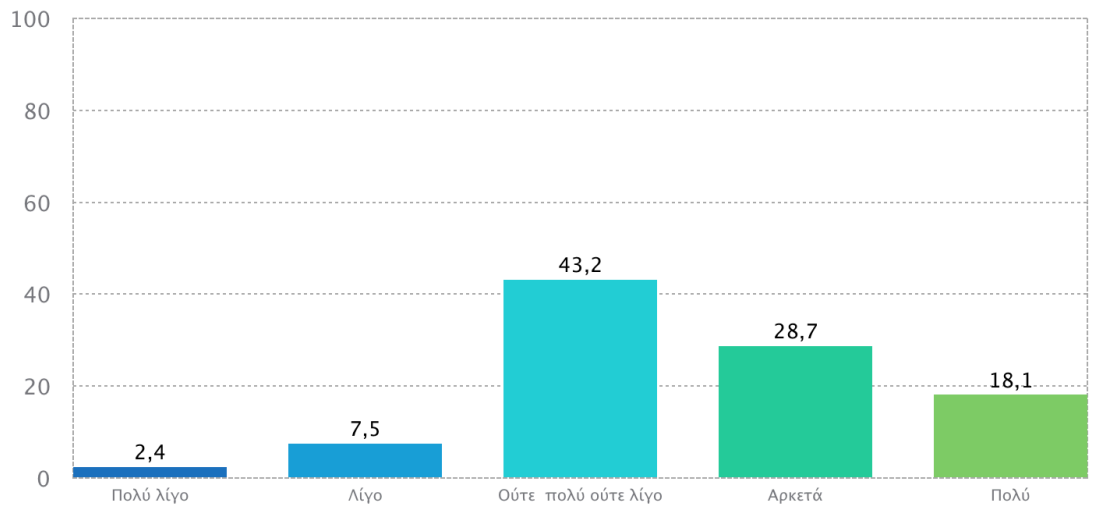

Γράφημα 28. Απαντήσεις στην Ερώτηση 28: Ωφεληθήκατε από το μάθημα ως προς τις ειδικές δεξιότητες ή τεχνικές.

Αναφορικά με το όφελος ως προς την ικανότητα συνεργασίας (Γράφημα 29) περίπου 50% δηλώνει ότι ωφελήθηκε αρκετά ή πολύ, ενώ επικρατέστερη άποψη είναι η ουδέτερη. Σημαντικό είναι το ποσοστό των ατόμων που δηλώνουν ότι ωφελήθηκαν πολύ λίγο ως προς την ικανότητα συνεργασίας (10,6%) ή λίγο (9,8%).

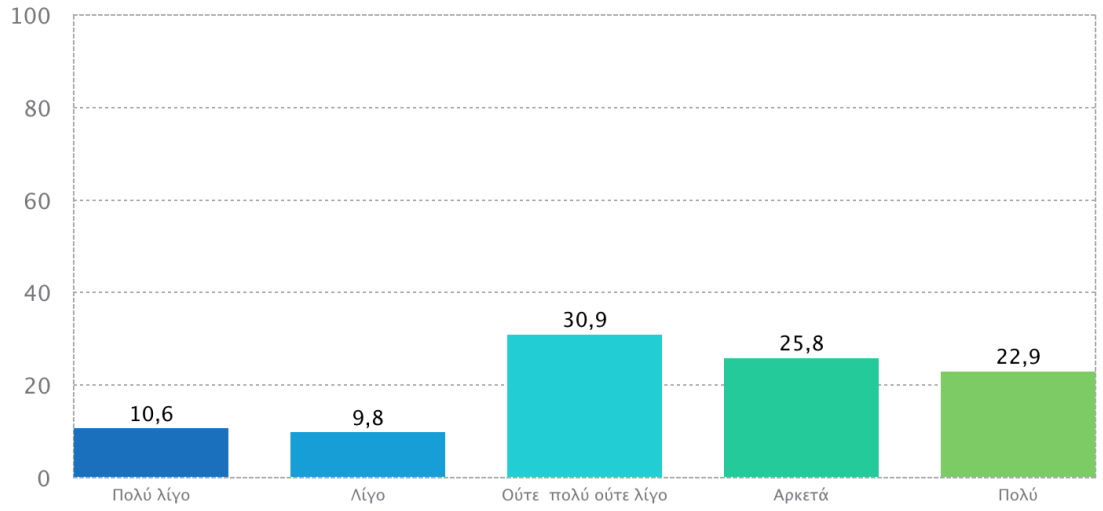

Γράφημα 29. Απαντήσεις στην Ερώτηση 29: Ωφεληθήκατε από το μάθημα ως προς την ικανότητα συνεργασίας.

Σημαντικό όφελος πρέπει να έχουν οι φοιτητές/τριες αναφορικά με την προσωπική τους οργάνωση και υπευθυνότητα για μάθηση, με το 75% να δηλώνει ότι στον συγκεκριμένο τομέα ωφελήθηκε αρκετά ή πολύ. Πολύ μικρό είναι το ποσοστό αυτών που δηλώνουν ότι ωφελήθηκαν πολύ λίγο (1,8%) ή λίγο (4,3%).

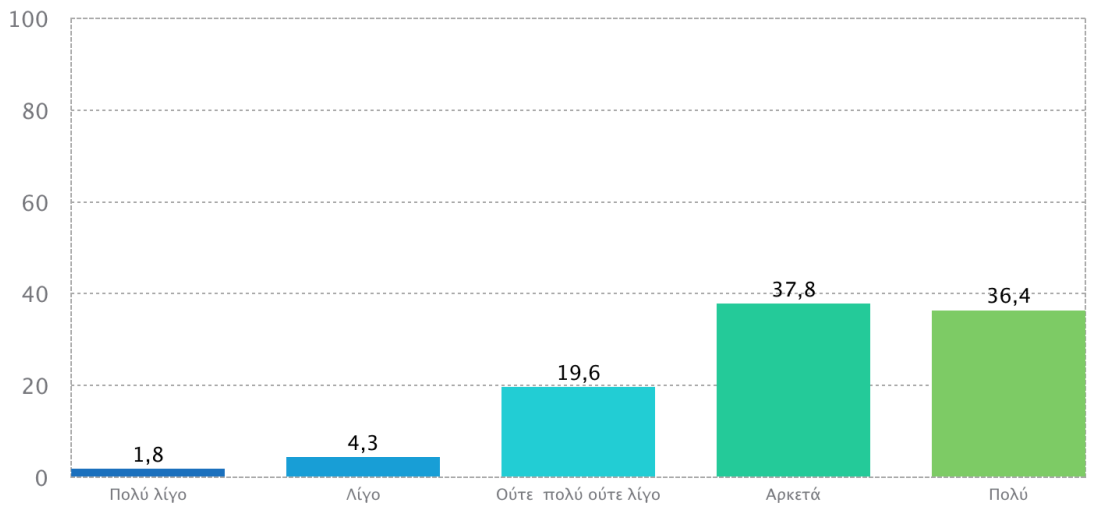

Γράφημα 30. Απαντήσεις στην Ερώτηση 30: Ωφεληθήκατε από το μάθημα ως προς την προσωπική οργάνωση και υπευθυνότητα για τη μάθηση.

Αντίστοιχη είναι η εικόνα για το όφελος ως προς την ικανότητα επικοινώνησης γνώσεων και εννοιών (Γράφημα 31) με ελάχιστους να δηλώνουν ότι ωφελήθηκαν πολύ λίγο ή λίγο στο θέμα αυτό. Παρατηρούμε ίσα ποσοστά ατόμων που δηλώνουν ότι ωφελήθηκαν αρκετά ή πολύ (ίσα με 38,3%).

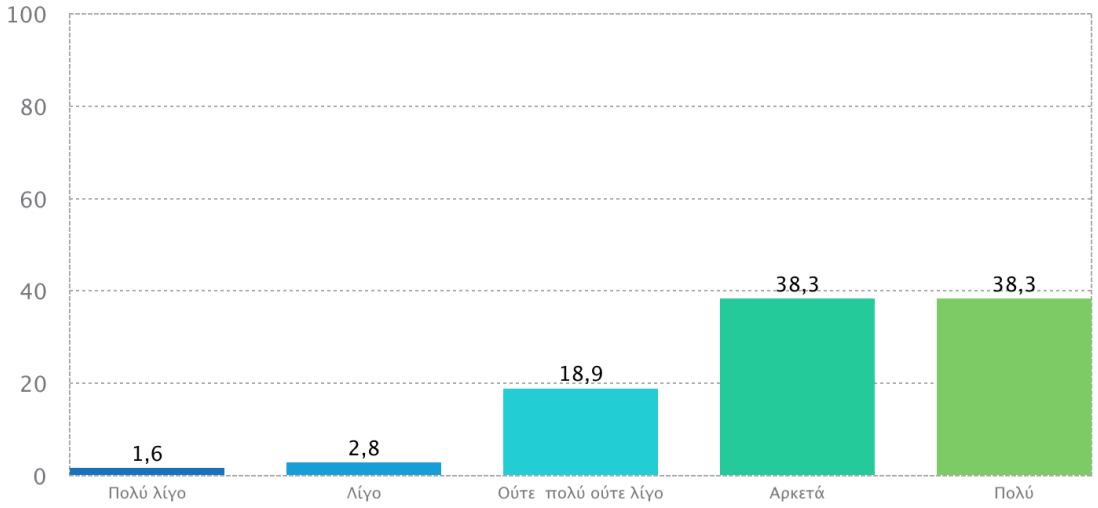

Γράφημα 31. Απαντήσεις στην Ερώτηση 31: Ωφεληθήκατε από το μάθημα ως προς την ικανότητα επικοινώνησης γνώσεων και εννοιών.

Τέλος, στην ερώτηση που σχετίζεται με το αν οι φοιτητές/τριες ωφελήθηκαν από το μάθημα ως προς την ικανότητα ενοπισμού πληροφοριών σχετικών με το αντικείμενο, πάλι παρατηρείται ένα σημαντικό ποσοστό στις κατηγορίες «Αρκετά» και «Πολύ» ενώ πολύ λίγοι φοιτητές/τριες επέλεξαν τις κατηγορίες «Πολύ λίγο» ή «Λίγο».

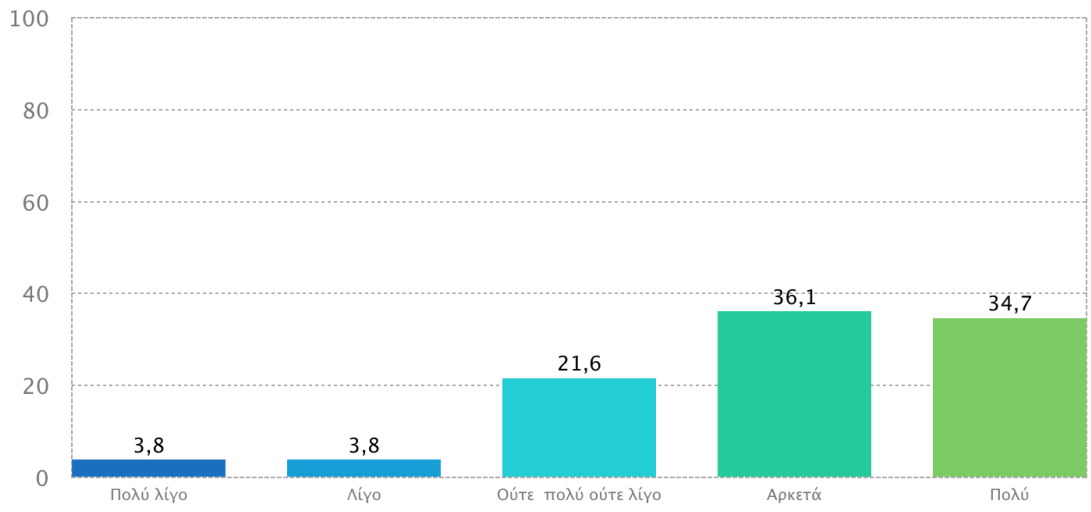

Γράφημα 32. Απαντήσεις στην Ερώτηση 32: Ωφεληθήκατε από το μάθημα ως προς την ικανότητα ενοπισμού πληροφοριών σχετικών με το αντικείμενο.

III. Συμπεράσματα

Σχετικά με την πρώτη υποενότητα **«Φοιτητοκεντρική διδασκαλία και μάθηση»** όλες οι ερωτήσεις απαντήθηκαν με τέτοιο τρόπο που υποδεικνύει την πολύ θετική άποψη των ερωτώμενων ως προς το υλικό που χρησιμοποιήθηκε, τη βελτίωση των φοιτητών/τριών, τη ροή των πληροφοριών, το πλήθος των παραδειγμάτων και επεξηγήσεων που οδήγησαν στην καλύτερη κατανόηση της ύλης, την αναζήτηση τρόπων τεκμηρίωσης διαφορετικών απόψεων και τις βιβλιογραφικές πηγές που δόθηκαν. Δύο ερωτήσεις παρουσιάζουν διαφορετική εικόνα: το αν χρησιμοποιήθηκαν διαφορετικές μορφές διδασκαλίας οι οποίες αλληλοσυμπληρώθηκαν (Γράφημα 4) όπου υπάρχει σχεδόν μια ομοιόμορφη κατανομή μεταξύ των απαντήσεων και το αν αξιοποιήθηκαν τεχνολογίες πληροφορικής (ΤΠΕ) για τη διδασκαλία και την πρακτική εφαρμογή (Γράφημα 8) όπου 21,9% δηλώνει ότι δεν χρησιμοποιήθηκαν. Η μεγαλύτερη μεταβλητότητα στις απαντήσεις των φοιτητών/τριών οφείλεται ενδεχομένως στη διαφορετική φύση των μαθημάτων (που εξετάζονται εδώ ως σύνολο) και στην ίδια τη φύση των μαθημάτων που εξετάστηκαν. Είναι παρολαυτά σίγουρο ότι η τριβή με τις νέες τεχνολογικές μεθόδους διδασκαλίας που εφαρμόστηκε το παρόν ακαδημαϊκό εξάμηνο θα βοηθήσει ιδιαίτερα και στην ένταξη νέων μεθόδων διαδασκαλίας στο μέλλον.

Αναφορικά με την υποενότητα **«Φοιτητές και διδάσκοντες»** η εικόνα συνεχίζει να είναι πολύ θετική καθότι η συντριπτική πλειοψηφία των φοιτητών/τριών συμφωνεί ότι τα περισσότερα από όσα έμαθαν στο μάθημα ήταν πραγματικά ενδιαφέροντα, οι διδάκοντες/ουσες επιχείρησαν να μοιραστούν τον ενθουσιασμό τους σχετικά με το αντικείμενο, οι διδάκοντες/ουσες εξήγησαν με υπομονή τα σημεία που ήταν δυσνότητα, οι φοιτητές/τριες απόλαυσαν τη συμμετοχή τους στο μάθημα, οι απόψεις τους εισακούστηκαν και οι διδάσκοντες/ουσες τους βοήθησαν να αντιληφθούν τη συλλογιστική και τον τρόπο εξαγωγής συμπερασμάτων. Μία μόνο ερώτηση που σχετίζεται με τη συμμετοχή των φοιτητών/τριών σε ομάδες (Γράφημα 11) φανερώνει μια διαφορετική εικόνα με παρεμφερή ποσοστά αυτών που συμφωνούν και αυτών που διαφωνούν και ένα σημαντικό ποσοστό (32%) αυτών που ούτε συμφωνούν ούτε

διαφωνούν. Κατά συνέπεια θα μπορούσαμε να πούμε ότι η ανάθεση και ομαδικών εργασιών θα μπορούσε να συνεισφέρει προς αυτήν την κατεύθυνση.

Εξετάζοντας τις απαντήσεις στην υποενότητα **«Αξιολόγηση και εργασίες»** καταλαβαίνουμε ότι υπάρχει συμφωνία ανάμεσα στους φοιτητές/τριες που ρωτήθηκαν σχετικά με το ότι η κριτική σκέψη επί της ύλης του μαθήματος ήταν απαραίτητη για την επίτευξη υψηλής βαθμολογίας, η σύνδεση της αξιολόγησης των επιδόσεων με τα αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα ήταν ικανοποιητική, οι παρατηρήσεις των διδασκόντων για τις εργασίες βοήθησαν στη βελτίωση του τρόπου μάθησης και μελέτης, οι ανατιθέμενες εργασίες στο μάθημα αυτό περιγράφηκαν με σαφήνεια από τους διδάσκοντες, οι διδάσκοντες παρείχαν την απαραίτητη υποστήριξη ώστε να ολοκληρωθούν οι εργασίες και οι εργασίες βοήθησαν στην εφαρμογή των υφιστάμενων γνώσεων.

Σχετικά με την υποενότητα **«Βαθμός δυσκολίας»** παρατηρούμε επίσης μια ομοιομορφία μεταξύ των απαντήσεων στις αντίστοιχες ερωτήσεις με τους περισσότερους να δηλώνουν ότι ο βαθμός δυσκολίας δεν ήταν ούτε δύσκολος αλλά ούτε και εύκολος σχετικά με τις προαπαιτούμενες γνώσεις, τον ρυθμό εισαγωγής της νέας γνώσης και τις έννοιες που κλήθηκαν οι φοιτητές/τριες να διαχειριστούν, τον φόρτο (ποσότητα) εργασίας και την προσωπική αναζήτηση πληροφοριών.

Τέλος, για την υποενότητα **«Μαθησιακά αποτελέσματα»** ελάχιστοι είναι εκείνοι/ες που διαφωνούν ή μάλλον διαφωνούν σχετικά με το όφελος ως προς τη γνώση και κατανόηση του αντικειμένου, την ικανότητα επίλυσης προβλημάτων, την προσωπική οργάνωση και υπευθυνότητα για τη μάθηση, την ικανότητα επικοινώνησης γνώσεων και εννοιών και την ικανότητα ενοπισμού πληροφοριών σχετικών με το αντικείμενο. Δύο ερωτήσεις παρουσιάζουν μια διαφοροποίηση, αλλά η θετική άποψη των φοιτητών/τριών παραμένει σημαντικά υψηλότερη από την αρνητική (Γράφημα 28 και 29). Στις ερωτήσεις αυτές που αφορούν στο όφελος σχετικά με ειδικές δεξιότητες ή τεχνικές και την ικανότητα συνεργασίας το υψηλότερο ποσοστό κατέχει η ουδέτερη στάση (Ούτε πολύ, ούτε λίγο). Οι ερωτήσεις αυτές συνδέονται με ότι ειπώθηκε παραπάνω για τη χρήση τεχνολογιών και την πρακτική εφαρμογή (Ερώτηση 8) αλλά και τις ομαδικές εργασίες (Ερώτηση 11).

Κατά συνέπεια, μπορούμε συμπερασματικά να ισχυριστούμε ότι η εικόνα των προσφερόμενων μαθημάτων όπως αυτή αποτυπώνεται μέσα από την ανάλυση των ερωτηματολογίων είναι πολύ θετική για τα προσφερόμενα μαθήματα του Τμήματος.